

**ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ, ЯК СИСТЕМОУТВОРЮЮЧА КАТЕГОРІЯ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ ПРОЦЕСОМ В УКРАЇНІ**

Надійність, продуктивність господарської системи держави залежить від ефективності функціонування системоутворюючих категорій, які мають забезпечити замкненість, завершеність, безперервність процесу перетворення природних, виробничих, організаційних, соціальних, правових тощо ресурсів у достойні умови життя громадян. Ефективність цього процесу залежить від якості методологічного забезпечення системи державного управління.

Однією із провідних методологічних засад є відповідність системоутворюючої категорії «відповідальність» складності існуючих проблем. Від адекватного розуміння, застосування даної категорії залежить забезпеченість інвестиційними ресурсами господарського розвитку. Відсутність достатності інвестиційних ресурсів в Україні свідчить про невідповідність змісту категорії «відповідальність» сучасним викликам.

На сучасному етапі зміст даної категорії пов'язується в основному із юридичним, правовим характером. У цьому контексті «відповідальність» розуміється як система санкцій (адміністративних, економічних, правових) за правопорушення, а вираз «підвищити відповідальність» фактично означає підвищити санкції за правопорушення. Сучасний етап цивілізаційного розвитку потребує інших, результативних підходів, які мають забезпечити вихід із «дурної безкінечності», коли нові санкції за правопорушення не забезпечують їх зупинення.

Адекватна характеристика категорії «відповідальність» потребує системного аналізу, який має забезпечити причинно-наслідковий зв'язок між явищами та суспільними системами. Це потребує аналізувати парні категорії «свобода – відповідальність», «справедливість – ефективність» – базових системоутворюючих категорій державного управління інвестиційним процесом. Системний аналіз «відповідальності», яка на сучасному етапі розглядається у парадигмі наздоганяючого управління, коли спочатку аналізуються правопорушення, а тільки потім до порушників застосовуються санкції, потребує переходу до превентивного управління. Це зумовлює необхідність розглядати «відповідальність» через призму превентивних засад. Йдеться про необхідність розгляду даної категорії, як обов'язкового виконання взятих або наданих обов'язків. Тобто, повний, завершений цикл аналізу «відповідальності» означає, що вона має подвійне тлумачення: перше – відповідальність – як обов'язкове виконання наданих або взятих зобов'язань; друге – санкції за їх невиконання. Зараз «відповідальність» розглядається тільки у санкційному значенні.

Зміна змісту значення «відповідальність», включення в характеристику його змісту превентивних характеристик потребує зміни усього механізму господарювання, зміна акцентів превентивних заходів, які потребують формування відповідних етапів, кожен із яких має гарантувати відповідність[1-2]: відповідність змісту категорії «відповідальність» її формі; відповідність аналізу відповідальності існуючим господарським процесам (аналіз реального стану відповідальності); формування реальної мети застосування відповідальності в її повній, завершеній формі; прогнозування бажаних і можливих результатів функціонування відповідальності на превентивних засадах; здійснення інвентаризації ресурсів, які забезпечують функціонування відповідальності на практиці (правових, організаційних, соціальних, інформаційних, адміністративних, духовно-моральних, техніко-технологічних тощо); відповідність характеристики поноважень та відповідальності суб'єктів, які беруть участь у відносинах відповідальності, реальним відносинам; відповідність рушійних сил відповідальності змісту сучасних цивілізаційних процесів; відповідність стратегії й тактики реалізації мети відповідальності, реальним господарським процесам; відповідність гарантій реалізації стратегії й тактики (правових, організаційних, адміністративних, інформаційних тощо гарантій); формування системи виміру та оцінки ефективності впровадження категорії «відповідальність» на превентивних засадах.

Список літератури

1. Мартиненко В.Ф. Державне управління інвестиційним процесом в Україні. Монографія. К.: Вид-во НАДУ, 2005. – 300 с.;
2. Мартиненко В.Ф. Державне управління інвестиційним процесом в Україні: навчальний посібник. - К.: НАДУ, 2008. – 300 с.